

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
23/2663 -

Dato
14.03.2024

Høringssvar - Forslag til nasjonal gjennomføring av forordning om digital portal for informasjon om det indre marked mv (Single Digital Gateway-forordningen)

Vi viser til daværende Kommunal- og distriktsdepartementets (KDD) høringsbrev av 7. desember 2023 om forslag til nasjonal gjennomføring av EU-forordningen (EU 2018/1724) om opprettelse av en felles digital portal for å få tilgang til opplysninger, prosedyrer og støtte- og problemløsning (SDG-forordningen). Departementet ønsker samtidig innspill på OOTS-forordningen ((EU) 2022/1563), som fastsetter tekniske og operasjonelle spesifikasjoner for automatisert utveksling av bevis over landegrensene.

Det foreslås å gjennomføre SDG-forordningen og OOTS-forordningen som egen forskrift til forvaltningsloven § 15a. Finansdepartementet (FIN) har ingen innspill til dette eller til utforming av forskriften.

FIN har heller ingen synspunkter på forslag om innsamling og utveksling av brukerstatistikk ((EU) 2020/1121), men viser til Skatteetatens vurderinger av dette punktet i sin høringsuttalelse.

FIN vil i dette høringssvaret legge vekt på den videre prosess og de økonomiske og administrative konsekvensene. FIN mener det nå er behov for omfattende juridiske, personvernmessige, tekniske, økonomiske og organisatoriske utredninger. Vi mener det er fornuftig å ha en rolle som nasjonal SDG-koordinator og at det er naturlig å plassere en slik rolle hos Digitaliseringsdirektoratet. SDG-koordinatoren må etablere tett dialog med alle berørte parter og forankre arbeidet bredt i forvaltningen, f.eks. i Skatte eller et tilsvarende organ med relevante beslutningstakere. En viktig rolle for koordinatoren er å sikre at arbeidet gjøres så effektivt som mulig, f.eks. ved å bidra til gjenbruk og samarbeid om utredninger mv, unngå dobbeltarbeid osv. Vi ber Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD) vurdere om det også bør etableres et tverrdepartementalt organ for informasjonsutveksling og koordinering.

SDG-koordinator må også følge arbeidet i EU tett. Det er viktig å fange opp så tidlig som mulig viktige beslutninger og veivalg i EU. Norge bør også ha som ambisjon å påvirke prosessene i EU, slik at de beste løsninger blir valgt og Norges interesser ivaretatt. Skatteetaten har f.eks. påpekt at de tekniske kravene i OOTS-forordningen ikke er i tråd med hvordan etaten har designet sine tjenester og vil innebære behov for store endringer. Utvikling av nasjonal løsningsdesign og arkitektur må skje i nært samarbeid mellom de sentrale virksomhetene. SDG-koordinatoren må gi råd og veiledning om hvordan virksomhetene skal forberede seg på forordningene, f.eks. når det gjelder regelverksutvikling, tilpassing av teknologi osv.

Vi mener det bør utarbeides en overordnet plan for det videre arbeidet. Planen må vise viktige leveranser, og beslutninger, samt måldatoer for når de ulike delene av løsningene skal settes i drift. Videre bør planen være tydelig på når utredninger og eventuelle konsekvenser av de budsjettmessige virkningene må tas stilling til. I den forbindelse er det også viktig at andre avhengigheter og premisser for arbeidet klargjøres. Dette gjelder f.eks. framdriften i implementeringen av eIDAS-forordningen, jf. side 5 i høringsnotatet. En forutsetning for både SDG og OOTS-forordningen er at «medlemslandene aksepterer notifiserte eIDer fra andre medlemsstater for pålogging til offentlige tjenester». Et sentralt spørsmål i den forbindelse er hvordan EU/EØS-borgere uten norsk fødsels- eller d-nummer skal identifiseres i det digitale økosystemet.

Implementering av de to forordningene vil ha betydelige økonomiske og administrative konsekvenser. KDD peker selv på at særlig gjennomføringen av OOTS vil være kostnadsdrivende. FIN er enig i dette. Det kan ikke utelukkes at den foreløpige vurderingen på 90-100 millioner kroner i engangskostnader er for lav. Høringsnotatet anslår ikke kostnader til løpende drift og forvaltning av de tekniske løsningene. Skatteetaten opplyser for eksempel at særlig OOTS og gjennomføringsforordning (EU) 2021/1121 om brukerstatistikk m.m. vil innebære store økonomiske og administrative konsekvenser for Skatteetaten som ikke kan håndteres innenfor eksisterende budsjettammer. Dette gjelder både investeringskostnader og drifts- og forvaltningskostnader. FIN antar dette vil gjelde andre etater også. Det er derfor behov for grundigere og koordinerte utredninger av de økonomiske konsekvensene. SDG-koordinator må i den forbindelse klargjøre premisser og forutsetninger for at virksomhetene skal kunne utarbeide gode utredninger.

DFD bør koordinere de budsjettmessige konsekvensene av forslaget, etter modell av Altinn 3, for å kunne presentere det samlede investeringsbehovet av gjennomføring for regjeringen.

Vi viser ellers til høringsuttalelsen fra Skatteetaten. Etaten går inn på flere problematiske forhold i høringsnotatet. Etaten gir bl.a. eksempler på at norsk særlovgivning ikke uten videre åpner for at taushetsbelagte opplysninger kan gjøres kjent for andre selv om den som har krav på taushetsplikt samtykker til det. Dette er i motsetning til forvaltningsloven § 13 a nr. 1 som åpner for deling av data når det gis samtykke. Samtykke fra brukeren er helt sentralt premiss når OOTS-forordningen legger opp til at opplysninger skal deles mellom myndigheter i forskjellige land. Skatteetaten anbefaler at spørsmålet om samtykke er tilstrekkelig for å gjøre unntak for taushetsplikt, utredes nærmere for de områdene hvor taushetsplikten er regulert i særlov.

Med hilsen

Espen Nord Eidene e.f.
kst. avdelingsdirektør

Jan Christian Sandberg
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer